

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25—
 celoletno: Din. 100—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 13. junija 1928.

Št. 24.

VABILO

na

redni letni občni zbor

Političnega in gospodarskega društva
 za Slovence na Koroškem,

ki se vrši

v četrtek dne 28. junija t. l. ob
 10. uri dopoldne
 v društvenih prostorih v Celovcu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva: a) o stanju vprašanja kulturne avtonomije; b) o občinskih volitvah in organizaciji.
2. Volitev novega odbora.
3. Določitev članarine za leto 1928.
4. Predlogi članov.
5. Slučajnosti.

Opomba: Predlogi članov se morajo vsaj 8 dni poprej vposlati pismenim putem društveni pisarni. Dostop k občnemu zboru je dovoljen samo društvenim članom, ki se izkažejo s člansko izkaznico.

K udeležbi vabi NAČELSTVO.

O kulturni avtonomii.

Že dolgo nismo več pisali o kulturni avtonomiji, zakar imamo seve posebne vzroke. Ključ do rešitve tega vprašanja namreč ni pri nas, temveč pri nemški večini. S svojo udeležbo pri manjšinskih kongresih smo pristali na splošne smernice, ki so jih organizirane evropske manjšine sprejele, in naše delo na Koroškem obstoji v tem, da se te splošne smernice pri-

lagodijo našim razmeram. Pa ravno to delo najde tako malo razumevanja, četudi smo z ozirom na smernice pristali na zelo ogromno žrtev. Sprejeli smo namreč narodni kataster na podlagi popolnoma prostega priznanja, tako da se mora v kataster sprejeti vsakega, ki se prijavljuje. S tem je vsakemu Slovincu dana možnost, da v okviru avtonomije doseže vse narodne in kulturne želje, ki jih potrebuje z ozirom na resnične razmere. S tem kulturna avtonomija ni avtonomija za samo eno stranko, recimo za našo, ampak za vse Slovence, tudi za vse tiste, ki so pri drugih strankah. Odločilna vloga bo pri tistih, katerih bo največ. Tako široko podlago za kulturno avtonomijo smo sprejeli samo iz oziroma na nemške manjšine, ki si žele tako podlago in se je njihova želja na manjšinskih kongresih uveljavila.

Ko smo mi sprejeli tako široko podlago za kulturno avtonomijo in smo se s tem popolnoma prilagodili željam nemških manjšin in manjšinskih kongresov, potem je jasno, da se mora tudi nemška večina prilagoditi vsem posledicam tako široke podlage. Najvažnejša posledica tako široke podlage kulturne avtonomije pa je, da spadajo vse jezikovne, narodne in kulturne potrebe koroških Slovincov v okvir kulturne avtonomije, to se pravi, izven kulturne avtonomije in kreko nje ne more biti nobenih narodnih potreb za koroške Slovence. Najvažnejša naloga kulturne avtonomije je ureditev šolstva za Slovence. Zato morajo vsi tisti otroci, ki pridejo v šolo z znanjem samo slovenskega materinega jezika, spadati v področje kulturne avtonomije in vse tiste šole, ki že sedaj obstoje za take otroke, torej vse naše utrakvistične šole spadajo v področje kulturne avtonomije. Tako stališče zastopajo vse nemške manjšine, od tega stališča tudi mi ne moremo odnehati. Nobena evropska manjšina bi ne mogla sprejeti rešitve, v kateri bi za otroke manjšinskega jezika bile dvojne šole, večinske državne in manjšinske avtonomne. Če bi se

kaj takega sprejelo in skušalo tudi izvesti, bi se takoj pokazalo, da bi se s tem začel boj za vsakega otroka. Otroci enega in istega jezika bi se cepili v dva dela, en del bi hodil v večinske šole z začetnim poukom v manjšinskem jeziku, ta del bi se takoj krstil z „domovini zvesti“, drugi del bi hodil v manjšinske avtonomne šole in bi se takoj krstil za iredentistični del. S tem bi si zadali mi, pa tudi vsaka druga manjšina smrten udarec, ker bi avtonomni del šol na vsak način podlegel večinskemu delu. Ako si naši Nemci žele tako kulturno avtonomijo, da morejo z njo stopiti pred evropsko javnost, potem se morajo enkrat za vselej odločiti, ali se hočejo odreči dosedanj metodi vstvarjanja dvojnih Slovincov: „deutschfreundlich“ in „nacionalnih“, odreči se morajo vsaki osnovni večinski šoli za nemške, slovenske otroke, skratka, po domače povedano, odreči se morajo cepljenju Slovincov v dva dela, v Vindiše in v Slovence. Landbund je prvi sprožil misel dvojnih šol za koroške Slovence, to misel so si osvojile, kakor se zdi, tudi vse druge nemške stranke. Ako ostanejo pri tem, potem številne nemške manjšine zastopj pričakujejo vzgledne rešitve manjšinskega vprašanja na Koroškem. Dve muhi naenkrat: na Koroškem Slovence ubijati in drugod Nemce reševati, dandanes nista več mogoči. Če so velikemu nemškemu narodu naši slovensko govoreči, nemško misleči Slovenci, ki v svojih družinah z otroci govorijo samo slovensko in zato njihovi otroci v začetku obiskovanja šole razumejo samo domači slovenski jezik, več vredni kakor številne nemške manjšine, potem nemška večina na Koroškem brez nas lahko sklone dvoje vrst šol za slovensko govoreče otroke, a nemški narod potem ne sme vpiti, če druge države naš vzgled posnemajo.

Iz raznih glasov sklepamo, da Nemci vedno bolj uvidevajo to odgovornost. Zato upamo, da bodo pri nas, četudi zelo polagoma, zmagali široki splošno evropski nazorji preko ozkosrčnih domačih in da se bo le dalo premestiti trenutne lokalne ovire. Ključ do tega pa je večinskih strankah.

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Robert Hubman je nazadnje čisto obubožal. Prosil je milodare, a le malo je dobil, ker se ga je vsak ogibal z ozirom na njegovo preteklost.

Dostikrat je prišel tudi blizu Ankinoga doma in gledal, če bi ne videl nje in jo poprosil za kak dar, a bal se je, da stanuje pri njej sveta Mojca in te se je ogibal. Kolikokrat se mu je prikazala Anka v sanjah, blede, objokanih oči in ga milo prosila, naj se je usmili. A on jo je pahnil surovo od sebe v nesrečo. Sedaj je sam tako ubog, tako nesrečen — o, kako so ga pekli spomini — da bi jih ne bilo nikdar.

Kakor na vseh božjih potih, tako so bili tudi v Kapli pri cerkvi berači ob Marijinih praznikih, kedar so prihajali romarji. Ta je bil brez noge, drugi brez roke, oni slep, četrti ves sključen. Vsi so glasno molili, prosili za milodare in se glasno zahvaljevali.

Tam za zidom, ko se stopi na pokopališče, je sedel tudi Robert. Imel je na sebi raztrgano suknjo, ravno take hlače, ki so, četudi so no-

sile več krp, silile vedno narazen. Čevljev sploh nobenih ni imel. Med nogami je imel položen klobuk, ob telesu pa so visele suhe roke. Bil je podoba revnega človeka, ki je moral vzbuditi usmiljenja. In vendar je nosil znamenje velike pregrehe na sebi. Koliko romarjev je šlo mimo, ki so rekli proti drugim, kateri še niso bili tukaj: glej, to je tisti človek, ki je vzel Marijin prstan, sedaj pa ima suhe roke.

In matere so ga stavile svojim otrokom v svarilen vzgled, češ, otrok, varuj se tatvine in zaničevanja božjih stvari, kajti zelo hudo kaznuje Bog take ljudi.

Robert je sedel mirno, molil je glasno in le tu in tam je vzdignil svoje globoko vdrté oči proseče na mimoidoče. Toda malo je bilo takih, ki so mu kaj dali in glad boli!

Bilo je na dan sv. Ane. Ljudje, ki so prišli zjutraj s procesijami, so se zopet razšli.

Kakor vsako leto, je šla Anka na dan svojega godu na grob svoje matere. Spremljal jo je njen petletni sinček. Držal se je trdno krila svoje mamice, da bi se ne zgubil. Stopala sta po cesti in polagoma navzgor proti pokopališču. Anka je pravila Bogdančku to in ono in mu velela, naj pazi na rožice, ki jih je nesel v rokah, da jih položi na grob svoje stare mamice. Anki je bilo vedno tešno pri srcu, saj spomini na čas, ko je njena mati umrla, so bili žalostni.

(Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Nove zahteve uradnikov. Državni uradniki so stavili zveznemu kanclerju Seipelu in finančnemu ministru Kienböcku nove zahteve glede akcije, ki se naj uvede za razdolžitev uradništva. Pri tem je finančni minister zastopal stališče, da taka akcija ne more biti državne značaja, ampak da se mora k temu prirediti privatni kapital. Nadalje uradniki zahtevajo 13. mesečno plačo v letu, ki naj se do polovice izplača o božiču in druga polovica naj bi se izplačala ob nastopu dopusta. Stavila se je tudi zahteva po 90% pokojnini. O vseh teh zahtevah se bodo vršile nadaljne razprave.

Domovinska pravica. Parlamentu se predloži te dni zakonski predlog o domovinski pravici s sledečimi točkami: Samo avstrijski državljani imajo domovinsko pravico v eni občini in sicer mora imeti vsak državljan domovinsko pravico samo v eni občini. Pridobitev domovinske pravice ne sme biti zvezana s kako takso. Občine morajo voditi o vseh, ki imajo v dotični občini domovinsko pravico, natančne seznane. Avstrijski državljani, ki bivajo v inozemstvu, so dolžni vsako spremembo v njihovi družini sporočiti pristojnemu avstrijskemu konzulatu.

Krčanski socijalci in Landbund. Časopisni boj se nadaljuje predvsem v vprašanju davkov. „Kärntner Tagblatt“ prinaša nekaj praktičnih primerov, koliko plačujejo koroški posestniki zveznih davkov, za katere je predvsem odgovorna kršč. soc. stranka, in koliko plačujejo isti posestniki deželnih davkov, za katere so odgovorni Landbundovci s svojim finančnim referentom Šumijem. Landbund uganja predvsem gonjo proti zveznim davkom, medtem ko nosi sam večji del odgovornosti za preobdavljenje koroških kmetov. — Ker so primeri zelo zanimivi, jih posnemamo po „Kärntner Tagblattu“. Neko posestvo obsega 184,3 ha, od tega 120 ha gozda, čisti donos vsega znaša K 562,46; posestnik ima 39 male in odrasle živine, 1 konja, 6 ovc in 11 svinj ter plačuje sledeče davke: 1. zvezi 144 S 14 g; dohodninski davek 93 S 83 g, blagovnoprometni davek 50 S 31 g; 2. deželi 250 S 51 g; zemljiški davek 243 S 13 g, hišni 7 S 38 g. Razen tega plačuje še 110 % občinske doklade od zemljiškega in hišnega davka v znesku 275 S 56 g. — Drugi primer: posestnik ima 30 ha, od tega 17 ha gozda, s skupnim čistim donosom 205,63 K. Ima 14 živine, 4 konje, 3 ovce in 5 svinj. Ta posestnik plačuje: 1. zvezi 47 S 45 g; dohodninskega davka 26 S 99 g, blagovnoprometnega 20 S 46 g; 2. deželi 87 S 40 g; zemljiškega davka 87 S 40 g, hišnega 12 S, poleg tega plačuje 110 odstotne občinske doklade, ki se računajo po deželnih davkih 96 S 14 g. — Ti primeri jasno kažejo, da so naši kmetje po deželnih dajatvah najbolj obremenjeni in to po zaslugi tistega Landbunda, ki se izdaja za rešitelja koroškega kmeta in rolni proti davkom, za katere je on sam v prvi vrsti odgovoren.

„Arbeiterwille“ — dr. Wendschuh. „Arbeiterwille“ hudo napada nemškega generalnega konzula dr. Wendschuha radi udeležbe neke slavnosti, ki jo je priredil Heimatschutz 6. maja, medtem ko se omenjeni gospod nobene socijalistične slavnosti ne udeleži. Ali povsod ali nikjer. Tako izrečno strankarskopolično stališče inozemskega zastopnika ni nikakor na mestu. „Pri teh razmerah smatramo za popolnoma izključeno, da bi g. konzul še nadalje ostal na svojem mestu. On zastopa nemško republiko že dve leti v Celovcu in še ni smatral za potrebno, predstaviti se delavski zbornici.“ Nadalje poroča „Arbeiterwille“ dobesedno: G. konzul dr. Wendschuh je izjavil, da na Koroškem ljudje drugače govorijo nego mislijo, kar je gotovo v zvezi z bližino Orienta. Nemčija si bo morala to deželo še prav dobro ogledati predno dovoli priključitev. (Sicer pa je zelo lahko mogoče, da si je gospod konzul tekem svojega dveletnega bivanja v Celovcu ustvaril o koroških razmerah lastno sliko, da mu ni treba več slepo verovati svojim poročevalcem. Mi bi stvar samo pozdravljali, če bi to odgovarjalo resnici, zakaj ravno nemški zastopnik, ki ima priliko, da si ogleda razmere na licu mesta, bi lahko mnogo prispeval k rešitvi narodnostnih sporov na Koroškem in tako praktično deloval za zблиžanje med Nemčijo in Jugoslavijo.)

Avstrija. Društvo narodov se je povoljno izrazilo o našem gospodarskem položaju predvsem o poljedelstvu (žal naši avstrijski kmetje prav malo čutijo, da bi se nahajalo poljedelstvo v ugodnem položaju, ko smo vendar na vseh straneh obdani od skrajno neugodnih trgovinskih pogodb, ki odvezemajo domačin pridelkom domači trg). Dne 2. junija so se vršila ponovna posvetovanja finančnega značaja med vlado in finančnimi referenti dežel. Pri tem so se zedinili, da se izdelajo novi zakonski predlogi o zadevah, katere upravlja dežela s svojim uradništvom za zvezo in dobiva po sedaj obstoječih predpisih premalo odškodnine. Izdelal se bo istotako zakonski predlog o zvezni kontroli osebnih stroškov, ki so predvideni v deželnih proračunih in zakonski predlog o najetju posojil posameznih dežel. Zvezni kancler je stopil že v stik z opozicijo, da jo obvesti o teh predlogih in vstvari teren, da se predlogi hitro uzakonijo. Na landbundovskih zborovanjih se zadnje čase opaža nekoliko zmernejši ton napram vladi in sedanji koaliciji, ker so pač uvideli, da morajo oni pri sedanjem položaju nositi popolno soodgovornost za vladino delo in bi stvar v slučaju krščansko socijalne in socijalistične vlade bila za nje še mnogo neugodnejša. — Landbund odklanja zvezo

z velenemško stranko, katera se je v zadnjem času propagirala (Einheitslista je, kakor izgleda, za vedno pokopana in velenemci se bodo morali postaviti na lastne noge), češ, da so nacionalni elementi vse države ogroženi od krščanskih socijalcev in socijaldemokratov. Landbund namreč pravi, če velenemci sami niso več v stanu zbrati svojih ljudi, čemur je gotovo vzrok njihova politična taktika, potem se od njega ne more zahtevati, da jim ohranjuje svoj prestiž.

Južnotirolski Nemci naj molijo italijansko (koroški Slovenci morajo moliti v mnogih farah nemški). Z ozirom na najnovejši odlok italijanske vlade, ki se tiče verskega pouka na ljudskih šolah v južnem Tirolu, ki naj bi postal s šolskim letom 1930-31 popolnoma italijanski, se „Kärnt. Tagblatt“ z bojaznivo vprašuje, kakšno utegne postati razmerje v družinskem življenju južnotirolskih Nemcev (mi bi samo svetovali, da si „K. T.“ ogleda razmere v Grabštanju in drugod, tukaj se namreč že vidijo praktični sledovi slične politike. Na Koroškem se enostavno pošlje nemški duhovnik v slovensko faro, a v Italiji se pošiljajo nemškim duhovnikom italijanske odredbe in vsekakor bodo otroci na južnem Tirolskem še na boljšem kakor so naši, ker se bo nemški duhovnik pri poučevanju veronauka gotovo posluževal nemškega jezika v kolikor se v italijanskem ne bo mogel z otrokom sporazumeti. Pri nas pa gg. nemški duhovniki nikakor ne smatrajo za potrebno naučiti se jezika svojih faranov — ne cerkev in ne vera, temveč germanizacijsko delo vzporedno z ostalim nemškim uradništvom so jim prva briga.

Jugoslavija. Po izgreduh v Beogradu in drugih mestih države je vlada prepovedala vsa zborovanja na prostem in vse demonstracije proti Italiji, ker se je bilo bati, da pride do novega krvoprelitja. Radi demonstracij proti Italiji se jo morala vlada oprostiti v Rimu in dati zagotovilo, da bo povrnila italijanskim državljanom prizadeto škodo in kaznovala povzročitelje. Ta izjava vlada je Mussolinija popolnoma zadovoljila in napeto razmerje med Italijo in Jugoslavijo se je nekoliko omililo. — Radi postopanja policije o priliki demonstracij je opozicija vložila proti notranjemu ministru dr. Korošču obtožbo, v kateri zahteva anketo, ki naj preišče postopanje policije o priliki beograjskih izgreduh. Vlada bo najbrže obtožbe zavrnila, ker razpolaga v skupščini z zadostno večino. Ako bo opozicija pričela z obstrukcijo v skupščini, bo vlada po odobritvi nettunskih konvencij poslala parlament na počitnice.

Mala antanta. Prihodnje zasedanje Male antante se vrši 20., 21. in 22. junija v Bukarešti. Razpravljalo se bo o italijansko-ogrski akciji za revizijo trianonske pogodbe. Pri tem se namreč opaža, da se Romunija močno odtujuje italijanski politiki, ker bi bila ravno ona v slučaju revizije pogodbe najtežje prizadeta. Zunanji ministri Marinkovič, Beneš in Titulescu bodo nadalje razpravljali o možnosti medsebojnih gospodarskih koncesij, katere bi si mogle nuditi države Male antante, o tej stvari se je govorilo že na zadnji konferenci v Joahimovem, kjer pa še ni prišlo do končno veljavnih sklepov. Seve bo tudi italijansko-jugoslovanski spor predmet razmotrivanja. Govorilo se bo najbrže tudi o monošterski aferi in o akciji, katero bi bilo treba podvzeti, da se zasigurajo interesi držav Male antante.

Nemčija. Volitve 20. maja t. l. so onemogočile vlado z nemškimi nacionalci, takozvano desničarsko vlado, ki je bila na krmilu do volitev. Nova vlada se bo sestavila pod vodstvom socijalnih demokratov, ki so na svojem zborovanju v Kölnu izjavili, da hočejo prevzeti vladne posle in odgovornost v kolikor to od njih zahtevajo njihovi volilci. Predsednik vlade bo najbrže socijalni demokrat Franken-Müller, razven tega zahtevajo finančno in notranje ministrstvo ter dvojje manj važnih ministrstev. Vlado bodo podpirali katoliški centum, demokrati, nemška ljudska stranka, ki obdrži zunanje ministrstvo (Stresemann) in najbrže tudi bavarska ljudska stranka. To bi pomenilo veliko koalicijo, katero že leta pripravljajo, a se do sedaj še ni mogla udeležiti.

Italija. (Zunanji politični govor Mussolinija.) Razmerje do Nemčije je označil Mussolini kot prirčno, ker obstojajo med obema

državama razne pogodbe, ki urejajo medsebojne zadeve. Razmerje do Avstrije je diplomatsko korektno. Odvisno je od Avstrije, da se to razmerje zboljša, če se namreč dobri (?) volji Italije pridruži še dobra volja Avstrije. Tudi odnosi s Francijo se boljšajo (Francija je namreč v tangerskem vprašanju v mnogih ozirih popustila napram Italiji). Odnosi do Jugoslavije se kljub prijateljskih pogodb iz leta 1924 niso bistveno zboljšali. Kot neposredni sosedji more vladati med Italijo in Jugoslavijo ali prijateljstvo ali sovražstvo, nikakor pa ne razmerje ravnodušnosti.

Poljska. Med sejmom in vlado se je vnel hud boj radi davčnih reform, ki jih hoče izpeljati vlada. Proti vladi so se združili socijalisti, nac. demokrati, komunisti, kmečka stranka in narodne manjšine in tako vlada ne razpolaga s potrebno večino. Ima namreč namen urediti uradniške plače in njihovo razmerje do države, kajti edino na Poljskem ne obstoja nikako stalno razmerje med državo in uradniki, ti se namreč v vsakem trenutku lahko odpustijo iz službe brez vsake odškodnine. Ker pa rabi vlada za ureditev teh odnosov denar, mora nujno upeljati nove davke in sicer hoče uvesti zemljiški in hišni davek, poljski posestniki so bili namreč prosti vsakega zemljiškega in hišnega davka. Ker pa socijalisti zgubljajo, kakor kažejo zadnje volitve, v mestih, hočejo z bojem proti novim davkom napredovati na deželi.

Francija. 6. junija se je sestala zbornica izvoljena meseca majnika k zasedanju. Poincaré bivši in bodoči vladni predsednik je v svojem otvoritvenem govoru naglašal predvsem dejstvo, da je vlada dobila pri volitvah popolno zaupanje ljudstva in da bo s svojim dosedanjim delom nadaljevala. Naglasil je stabilizacijo franka in mirne odnose z vsemi sosedi, predvsem pa popolno in končno ureditev razmerja do Nemčije. Povdarjal je veliko važnost dobrega državnega uradništva, ki pa nikakor ne sme in nima pravice v najodločilnejših trenutkih državi odpovedati svojo pokorščino in štrajkati. Na vsak način je treba prepričati vsak poizkus uradniškega štrajka. Zbornica je tem izvajanjem burno pritrjevala.

Društvo narodov. Petdeseto zasedanje društva narodov v Ženevi ima rešiti sledeče naloge: 1. Poljsko-nemški spor glede manjšin v nemški Šleziji in poljski Gornji Šleziji, 2. litvansko-poljsko zadevo, 3. grško-albanski spor, 4. monoštersko afero in 5. ogrsko-romunski spor glede optantov. Z zadnjo zadevo se je Svet društva narodov že ponovno bavil. Romunija namreč noče prikriti zakona o agrarni reformi v prid madžarskim magnatom. Prvotno se je stvar nagibala v prid Romunije, a v marčnem zasedanju je Svet društva narodov odločil, da naj mešano razsodišče stvar ponovno preišče in uredi. V celi zadevi bo prav težko prišlo do sporazuma, ker sta obe stranki nepopustljivi, Madžarska se pri svojih zahtevah opira na italijansko prijateljstvo, a Romunija principijelno noče delati nobenih izjem za madžarske magnate. Ker se zasedanja radi bolezni Briand in Stresemann nista udeležila, ki pri sporih vedno pomirjevalno vplivata, je verjetno, da se bo morala cela zadeva ponovno preložiti na prihodnje zasedanje. Za preiskavo monošterske afere (gre namreč za orožje, ki se je februarja meseca iz Italije hotelo utihotapiti v Madžarsko, kar pa se je po zaslugi avstrijskih financierjev odkrilo), se je marca določila tročlanska komisija, ki naj stvar preišče na licu mesta in naj poroča. Komisija je zadevo preiskala in predložila poročilo Svetu. Poročilo ne vsebuje bistvenih podatkov in ima tendenco, celo stvar na lep način spraviti iz sveta. Kakor se poroča, bodo države Male antante uložile proti temu poročilu energičen protest in zahtevale ponovno preiskavo, ker so ravno one na tej stvari posebno zainteresirane. — Druga važna zadeva, katero naj bi istotako rešil Svet društva narodov, je poljsko-litvanski spor. Kakor znamo, je lansko jesen bilo to razmerje tako napeto, da se je celo govorilo o vojni nevarnosti na vzhodu. Nato je društvo narodov prevzelo vlogo posredovalca in posrečilo se je prepričati nadaljne zapletljaje in privesti obe državi do direktnih pogajanj. Poljska je več ali manj po nasvetu društva narodov pri teh pogajanjih kazala popustljivost — seve kolikor so ji to dopuščali lastni državni interesi, med tem ko Litvanska ni kazala no-

benega interesa na pogajanjih. Litvanski diktator Woldemaras je v nasprotju stal na stališču nepopustljivosti in hoče celo izdelati novo ustavo, po kateri naj bi bila Vilna, ki leži na Poljskem, glavno mesto Litve. Tudi sedanje zasedanje društva narodov v to vprašanje ni prineslo nobene jasnosti in se bo najbrže cela stvar ponovno preiskala.

DOMAČE NOVICE

Sele-Borovlje. Daleč od svetovnega torišča se nahajajo Sele. Mirni ljudje prebivajo v tem kraju in pretrpijo dostikrat molče mnogo krivic. Od časa do časa pa se tudi v njih vzbudi upor proti krivici. Pred kratkem se je uprl neki lesni delavec krivici, katero si je dovil šolski vodja in landbundovski agitator Jerolitsch. G. šolski vodja si je namreč bil dovolil delavčevega sina, ki je močno tuberkulozen, tako preteptati, da so se fantu napravile močne krvave gube. Sistem pretepanja naj bi bil vendar že davno izročen preteklosti. Žal, to ni tako. Vprašanje: Ali se Vam ne zdi, g. šolski vodja v Selah, izredno surovo, pretepati ubogega revnega fanta, kateri ima nesrečo da je tuberkulozen? Je li mogoče pri vsej stvari tudi nekoliko maščevanja, ker pri volitvah stvar ni tako uspela kakor si je to želel g. šolski vodja in njegova klika? Upamo, da se bo od pristojnih mest gospoda šolskega vodjo poučilo, da pretepanje otrok ni samo samoposebej brutalno, temveč tudi kaznivo dejanje. (Dobesedno predstavljeno iz „Kärntner Volksblatta“ z dne 15. majnika 1928. Opomba ured.)

Melviče. Radi članka, ki ga je prinesel socialdemokratski „Kärntner Volksblatt“ v 18. številki z dne 29. V. t. l. proti župniku Francu Mikula, je bil njegov urednik Jožef Podlupnik pri okrajnem sodišču v Celovcu obsojen na 3 dni zapora ali na plačilo 30 šilingov ter objave sodniške razsodbe v imenovanem listu in k plačilu vseh sodniških stroškov. V članku je namreč trdil, da je g. župnik na dan občinskih volitev rekel raz prižnico, da so socialni demokratje potepuhi, da je uganjal na prižnici strankarsko politiko i. t. d. Urednik se je pri obravnavi zagovarjal s tem, da članek ni sam spisal, ampak dobil od dopisnika, kojega ime noče imenovati, da članek pred tiskom ni prebral in da ni hotel žaliti g. župnika, katerega niti ne pozna. Poznamo pravega krivca in mu svetujemo, naj bo tudi pri dopisovanju nekoliko bolj previden in resnicoljuben, sicer se mu utegne zgoditi kakor uredniku „Kärntner Volksblatta“.

D o p i s n i k.

Železna Kapla. (Slovensko društvo.) Vsi, ki imajo iz slovenske društvene knjižnice izposojene knjige, se prosijo in pozivljajo, da naj do 17. junija prinesejo knjige nazaj, da se bo mogla knjižnica na novo urediti. Fantje, ki imajo posluh in veselje do petja in tudi voljo sodelovati in se učiti, naj se javijo v župnišču. V nedeljo 17. VI. naj se zberejo tako društveni odborniki, kakor pevci po drugi maši pri Kolarju k izbiranju in skušanju glasov. Kaplanci, ne bodite zaspanci!

Šmarjeta v Rožu. (Občinska seja.) Na dnevnem redu je kot prva točka revizijsko poročilo, o katerem poroča župan: Uradna revizija občinskih blagajniških knjig je ugotovila škodo občine v znesku 8310 S. Revizijsko poročilo omenja, da je prejšnji župan ponarejal denarne nakaznice, delal napačne vpise v knjige, sprejete svote ni vpisoval. Nadalje poroča župan, da je občina vknjižila celokupno svoto na posestvo prejšnjega župana Jucha. Boroveljsko okrajno sodišče pa je na predlog občine zasadlo vse premakljivo premoženje bivšega župana. S tem je povrnitev škode zagotovljeno.

Libuče. Volitve so za nami in politične strasti so se nekoliko pomirile in razboleli živci Landbunda so se že malo ohladili. Odborniki Landbunda sestajajo iz pivovarnarja, financarja, gostilničarja in za povrhu iz enega kmeta, ki mu je „maltaträger“. Bric je namreč pri volilni agitaciji neugnan „švical“ in se v potu obraza trudil, da bi zlezal na županski stolec. Zgodaj je vstajal in pozno v noč je hodil od volilca do volilca in jih prosil za štim. Tu je obljubil, da bo volilcu plačal dolgoročno, drugod je pravil, da ne bo občinskih doklad, prav kakor prej „fünf Jahre steuerfrei“, drugod se je malo ženil itd. itd. Kajpa, tudi pri

osebnih napadih slovenskih socialdemokratskih kandidatov ni bil izbirčen. Tudi drugi so krepko pomagali. Toda volilci mislijo s svojo glavo in kmalo bodo spoznali, da ne potrebujejo varuštva in komande okostenelega, protiljudskega in protisocialnega Landbunda, ki je vsaj v Libučah mešanica vseh elementov, ki jih druži sovraštvo do delavcev in Slovencev, ki se po sodbi pravičnih ljudi in po zakonu ravno tako ljudje in državljani, kakor drugi. S socialdemokrati je bilo mogoče govoriti pametno besedo in je bil izvoljen za župana pristaš slovenske stranke, podžupan pa je postal socialdemokrat.

Pliberk. Po mnenju nanovo izvoljenega pliberskega župana dr. Herbsta je Pliberk vse-nemško obmejno mesto in on ne nemški značaj mesta branil na vse pretege. Kdo pa mu to verjame? Niti sam ne. Razun njega in še nekaj priseljenih družin prebivajo v Pliberku slovenske rodovine in živijo od slovenske okolice. Seveda vse slovenske družine v Pliberku niso narodno zavedne, ker niso bile vzgojene, ali vendar vedno bolj in bolj prihajajo k spoznanju, da spadajo k slovenski narodnosti. Vlade vsenemcev bo kmalo konec in ostali bodo Herbst in drugi „generali brez armade“. To je duh napredka in časa in kdor se iz tega ni kaj naučil, bo ostal osamljen. Kljub delnemu porazu pri občinskih volitvah so ostali še gospodarji in pri volitvi občinskih svetovalcev in važnejših odsekov Slovincem in socialdemokratom niso dovolili nobenega mesta. Prav je tako. Znali bomo to ljudem povedati in povedali jim bomo tudi, komu naj nosijo svoj denar, kje naj kupujejo in pri katerih obrtnikih naj naročujejo. Svoji k svojim! Široko, neobdelano polje je še to, da bomo dali zaslužiti tistim, ki so Slovenci ali vsaj Slovincem niso sovražni.

Sele. Naša domača hranilnica in posojilnica, ki je začela delovati lani meseca avgusta, se z malih začetkov prav lepo razvija. Polagoma uvidevajo ljudje njen pomen; že prihajajo vložniki, da denar naložijo, med njimi tudi mladi ljudje in otroci, oglašajo se pa seveda tudi za posojila taki, ki rabijo denar. Torej bo zadruga lepo vršila svojo nalogo: navajala k varčevanju in pomagala s posojili. V poletnih mescih so uradne ure vsako prvo in tretjo nedeljo v mescu od 11. do 12. ure dopoldne.

Dunaj. (Slovenski krožek. Akademiki in koroška dekleta se poslavljajo. Koncert krožka.) Za naš krožek prihajajo s poletjem slabi časi dremanja in počivanja. Člani akademiki, ki jih lahko imenujem večno živo in svežo kri društva, se odpravljajo na počitnice. Tudi mnogi drugi člani se mudijo v nedeljah po vrtovih okoli Dunaja in jih ni na spregled. Naša dekleta, posebno pa Korošice, odhajajo domov na „oddih“, nekatera morda za vselej. Najprej nam je Brnca vzela dve zavedni članici, ki gotovo doma naš krožek zelo — pogrešata. Potem jo je pobrisala domov vedno vesela in živahna gđ. Johana Dissinger iz Gorinčič in bo med gorinškimi fanti na krožek gvišno kmalu pozabila. Ali ne, Johanca? — Pred kratkim sta šli domov dve res „fejst“ Korošici in zelo priljubljeni članici krožka, gđ. Mica Aleševa iz Holbič pri Škofičah in Selka Aiholcerjeva iz Loč ob Dravi. Na zadnjem sestanku, ki sta ga obe preživeli med krožkarji, se je s solzami v očeh poslovil od obeh naš predsednik in ju prosil, naj doma ne pozabita na našo pesem in besedo. Na vlak smo jih spremljali akademiki in jima v slovo zapeli našo koroško himno in „Venček na glavi se“. Nemško pa nismo zapeli, ker ne znamo dobro besed in bi jima morda tudi ne bilo prav. Saj sta naše misli, ne? ... Domov je šla potem še gđ. Tarinca Makuc iz Bistrice pri Zili. Samo enkrat smo videli „Katrec“ v krožku in se nam je vsem priljubila. Naš dohtar je kar ne more pozabiti. Zaklel se je, da ob prvi priložnosti obišče Bistrico in Zilanke, a samo, če bo Katrca ostala zvesta naši „šprahi“. No, Tarinca, kaj pa Ti praviš k temu? — Ja, v petek 15. t. m. pa gresta domov še dve Bistrčanki, gđ. Frida Moser in pa Mojca Leiler. Ne bom pisal, kako smo imeli v krožku obe radi, ne bom jamral, da je škoda za nje, ker jih ne bo več v našo družbo: Tamle v petek jima bomo zapeli par lepih slovenskih, one pa nam tisto v slovo:

Pa v tiste vsi
če boš po svet hodili,

spomn'te se na deklice,
ki so ble od Zile.

Ne bomo pozabili eden drugega in kmal se bomo videli. Dekleta, vsem še eno v slovo in spomin! Ne pozabite doma, da ste bile na Dunaju članice slovenskega društva. Pokažite in povejte povsod, da ste bile z nami v krožku ene misli in enega srca, hčerke ene majhne a prisrčne družinice slovenskega rodu. Na svidenje na Koroškem! — V soboto 16. t. m. priredi krožek v zvezi s tamburaši „Prosvjete“ (70 članov godbe), velik in pester koncert v veliki dvorani hotela Post, l., Fleischmarkt. Na vsoporedu so pesmi zbora, okteta, solo-spevi in godba, recitacija, torej res krasen program. Pridite vsi, ki imate priložnost, da se prepričate o uspehih našega krožka od dobe ustanovitve do danes. Začetek koncerta je ob ½ 9. uri zvečer.

Celovec. (Jubilej.) 5. junija je obhajal naš rojak, stolni šolaster Janez Vidovic pri vsej telesni in duševni čilosti svoj 86. rojstni dan. Drugo leto obhaja on diamantni jubilej duhovništva. Čilemu starčku želimo, da bi še mnogo let ostal v naši sredi.

Tinje. (Razno.) Začetkom majnika smo pokopali ob izredni udeležbi Kramerlnovo mater Marijo Strike. N. p. v m. Prav izredno zanimanje vlada sedaj v naši faro za ženitev. Komaj so bili zvezani Marko Bričko z Marjeto Wank in kovač iz Virnje vasi z Želnikovo Nežko, so že zopet vrgli tri pare „raz kancel“: Sebastijan-Jandl, Kricer-Strike, Wank-Križman. Poleg tega se nam obeta za to po letje še par veselih gostovanj. — Požarna bramba si hoče nabaviti prepotrebno motorno brizgalnico, a žal se denarci prav počasi stekajo. — Na praznik sv. Rešnjega telesa je bil cerkveni obhod izredno slovesen. Zastopani so bili županstvo, šola, orožništvo, požarna bramba, prav v velikem številu tinjski farani. — Letina obeta letos biti slaba. Na rži se močno poznajo sledovi slane, pri zgodnjih je klasje do polovice belo-tokrat so menda počasneži na boljšem. Krme nam bo letos primanjkovalo, ako vsaj otava nekaj ne popravi. Ravno glede travnikov so naše kmetije na slabem in tudi umetni travniki se ne obnesejo, ker manjka denarja za umetna gnojila. — Pri občinskih volitvah so bili duhovi hudo razburjeni, sedaj pa se je v veselje vseh zopet stvar pomirila. Kljub hudim bojem ni bilo žrtev na bojišču. So pač povsem osebni prepiri.

Celovec. 14. junija je plačati davek na električno silo in 20. junija obrok blagovno-prometnega davka. — V Podgorjah so 4. junija pokopali učenca 3. razreda celovške gimnazije Pavla Lederwascha. Pogreba so se udeležili tudi sošolci iz Celovca in prefekti Marijanišča. — Škofijski svetnik bivši deželni in državni poslanec Walcher Konrad je 4. junija umrl v Celovcu. Pred vojno je bila to izredno močna osebnost krščansko-socialne stranke. — Po „Arbeiterwille“ je orožništvo pri posestniku Pribasniku v bližini Grabštanja izsledilo 30 vojaških pušk, gotovo last tamošnjega Heilmatschutza. Ljudje pravijo, da je v tej okolici še več strojnih pušk. — 11. t. m. je pri Labudu pogorelo 5 poslopij z vsem inventarjem, ker so bila povečini krita s slamo ali škodlami.

Hudi kraj. (Veselo.) V listu smo navadno morali poročati o nesrečah in nezgodah ter o mnogih preranih smrtnih slučajih. Letošnja spomlad, posebno krasni maj, pa nam je prinesel tudi veselih novic. Dne 20. in 21. maja so na vseh straneh pokali topiči in godba je svirala skoraj tri dni. Poroka je bila. Mladi vdovec Franc Hribnik, posestnik Veternikove in Drčnikove kmetije, je peljal k poročnemu oltarju mlado vdovo, bivšo Pečnico v Hudem kraju, Katico Klemen, rojeno Kral. Obadva sta lani jokala po umrlih zakonskih tovariših. Ona dva sta pač najlažje tolažila drug drugega. Tiste dni se je tudi oženil mladi Magovnik Josip Kral, zbral si je za nevesto Pečnikovo Brigito iz Hudega kraja. Hudokrajske hiše pač slovijo kot poštena krščanska in slovenske hiše in družine. Bog daj, da bi tudi zanaprej tako ostalo. Mi želimo novoporočencem zdravje in srečo ter blagoslov božji, kakor je bil dozdaj. Da bi si obdržali vero, ponos in značaj, kakor so ga čuvali Hudokrajčani vedno in povsod, vsi enega in istega jezika. Durchschlag, Puschl in Glančnik so si upali v Hudem kraju oznanjevati tisti vsenemški liberalni evangeli. Dosedaj se ga še

ni nihče oprijel, ker se je po prvih dveh slabo izkazal.

Rinkole. (Razno.) V teku šestih tednov se je bela smrt že tretjič oglasila v naši mali vasi. Dne 15. aprila so umrli Kajžrova mati, 30. aprila Čreželnikov oče, 26. majnika Vavtinova mati, mati č. g. župnika Vauti-ja v Selah. Počivajte v miru! — Dne 1. majnika smo izvolili nove ključarje, Plesna in Rižnarja. — Tudi porok je bilo vtem času že tri. Šparlnov Tevž se je priženil h Kordežu na Letino, Plesnova Lenčka gor v Kokje, mladi Kos Urban Sadjak je poročil Kajžrovo Malko. Daj Bog vsem obilo sreče v zakonskem stanu.

Vogrče. Na praznik Kristusovega vnebohoda so tu blizu Lipiškega mostu potegnili že na pol segnito truplo neznanega vtopljenca iz Drave. Uradna preiskava je sedaj dognala, da je to krčmar Franc Dertnik iz Trušenj, občina Važenberg, ki je že okrog novega leta izginil iz svojega doma. Pokopan je bil na tukajšnjem pokopališču. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Šmarjeta v Rožu. (Smrt.) Dne 2. t. m. smo ob ogromni udeležbi ljudstva položili k zadnjemu počitku g. Adolfa Tegrovsky, poštarja v p., trgovca in gostilničarja v Šmarjeti. Rajni je bil kot res pravičen mož vsesplošno priljubljen. Naj v miru počiva. Tegrovskyjevi rodbini pa izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 27. aprila 1928.

(Nadaljevanje.)

Kdo naj ustanavlja rentne zavarovalnice?

Ko se je urejevalo zavarovanje proti boleznim, je vlada rekla, naj te zavarovalnice ustanovljajo dežele. A zavarovanje za starostno rento se je hotelo spraviti na Dunaj v osrednji zavod. Dunaj se malo zanima za dežele, zato so bili kmetje proti temu. Ako bo eno leto kaj primanjkovalo, se bo primanjkljaj preložil na drugo, to lahko dežele same napravijo. Pri zavarovanju zoper nezgode se je izkazalo, da je dežela plačevala v Gradec veliko denarja, katerega je komaj desetinka prišla nazaj kot odškodnina. Ko so dežele bolniško zavarovanje izvedle naravnost vzorno, naj še to poskusijo. (Naravnost smešno in neumno se nam zdi, vleči vse v rdeči Dunaj; ne v vlemesto, iz mesta ven moramo z vsem.) Kazen za nepravilnosti pri vplačevanju se je znižala na 150 S v denarju, ali 48 ur zapora. Starostne rente bo deležen vsakdo, ki je dopolnil 65. leto, ki je potreben, brez zaslužka in je bil v teku zadnjih 4 let vsaj 2 leti v službi ter je bil kot kmetijski delavec zavarovan. Ko v nekaterih občinah nezno raste breme siromakov, so nekateri posestniki mnenja, da je dobro uvesti tako zavarovanje. Sicer se mora tudi tu plačevati, ali vendar se breme izenači. Starostna renta se je določila na 25 S, znesek je zelo mal, ali tudi to breme se bo čutilo. Za izplačevanje rente se ne bo nabiralo zaklada — Kapitaldeckungsverfahren, marveč se bo delalo z dokladami (kar se potrebuje se predpiše; ko se je nekoč nabiralo in potem vse izgubilo, se ljudem zdaj zdi pametneje vsaj dočas ne nabirati, dokler so gospodarske razmere tako težavne).

Pogajanja radi dohodninskega davka.

Leta 1926. se je dohodke kmečkega posestva za 1925 tako izračunalo, da se je vzelo 44.000 krat čisti donesek v kronah in 88 S za veliko govedo, v občinah okoli večjih mest 53.000 kratni čisti donesek, na gorskih posestvih 34.000 kratni donesek in 68 S za govedo, za veleposestva 35.000 kratni donesek in 88 S za govedo. Ker je bila 1926 letina slaba, se je od te mere 10% popustilo. Tisto se je hotelo še letos doseči z ozirom na dejstvo, da se kmetje zadolžujejo in rastejo socialna bremena. Ani bilo mogoče, dosseglo se je pa, da se bojo po 53.000 kratnem donesku računalo samo v Št. Rupertu, Št. Martinu, Št. Petru in Annabichlu pri Celovcu ter v občinah Wolfenberg in Št. Pavel. Ker je v Labudski dolini čisti donesek izredno visoko cenjen, se bo tam, kjer se je računal v zemljiški poli višje kakor 25 S pro hektar, dohodek cenil z 39.000 kratnim doneskom ne s 44.000am. Doseglo se je tudi, da bodo dohodninskega davka sploh prosti mali posestniki, ki imajo samo za 13 OK čistega doneska kmetijsko porabljene zemlje in nimajo v dolini več ko 10, v gorah več ko 12 goved.

Gospodarstvo v gorah.

Vršili so se kurzi za gorsko gospodarstvo v Lesni in Melanski dolini in so bili povsod dobro obiskani. Prihodnjič se bodo taki kurzi priredili tudi na Djekšah in v Selah.

Kmečki fantje v inozemstvo.

Kulturni svet je posredoval, da se je poslalo 16 kmečkih fantov v Švico in 20 na Badensko in Virtembersko.

Veverice.

Ko se za zimski veverični kožuh plačuje skoro toliko kakor za ovčjo kožo, se priporoča streljanje veveric dovoljevati samo po zimi, začeni od srede novembra do srede januarja.

Svinjereja v nevarnosti.

Gruber: Trgovinska pogajanja s Poljsko se niso mogla urediti, zato Poljska še naprej obsipa Dunaj z svinjami. Naj se od vlade zahteva, da skrbi za obrambo domačega kmetijstva, da bomo mogli primerno ceno dovažati na trg svoj pridelek.

Dr. Stotter: Naša svinjereja lepo napreduje; v Nemčiji je nastala huda kriza, svojih svinj se ne morejo iznebiti, zato je treba biti previden.

(Konec sledi.)

Vrednost srebrnih novcev. Od 21. majnika dalje da Narodna banka za stare srebrne novce: za 1 krono 53 g, 2 K 1 S 06 g, 5 K 2 S 80 g, goldinar 1 S 42 g, 2 goldinarja 2 S 82 g. Cena srebra je pri kroni poskočila za 3 g in temu primerno tudi pri drugih srebrnih novcih.

Mlekarski tečaj v Kabonhofu. Prvi mlekarski tečaj je deželni kulturni svet priredil v času od 21. aprila do oktobra 1928. Znaprej pa bosta stalno dva mlekarska kurza, in sicer v Kabonhofu in Tanzenbergu. Udeležencem se nudi praktična kakor teoretična izobrazba. Pričetek novega tečaja je 1. oktobra 1928 in traja do konca marca 1929 (6 mesecev). Sedanji tečaj je zelo dobro obiskan in so zasedena vsa mesta.

Tržne cene. Celovec, 8. junija. Žito: pšenica 44, rž 42, ječmen 38, oves 38, ajda 35, koruza 40, grah 120, leča 140, fižol 60, krompir 14 g za kg. Sladko seno 14, kislo 9, slama S 7.50 za meterski stot. Goveja mast 6.50, čajno maslo 6.—, maslo za kuho 4.80, prekajena slanina 4.50, sirova slanina 3.—, svinjska mast 3.40, sladka smetana 4.—, kislja smetana 2.40, skuta 1.40, mleko 44—46 g za liter, jajce 14 g komad. Živina: voli 1.10—1.30, plemenske krave 1.20—1.50, pitane —.80—1.—, pitani prašiči 2—2.40, plemenski 2.50—2.80 S za kg žive teže.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Kakor znano, se vrši za vsako porotno zasedanje izbira porotnikov potom žrebanja. Pri tej izbiri se je na Dunaju odkril sedaj izreden škandal. Izmed 8000 kandidatov za porotnike je bilo 1294 po enkrat in večkrat kaznovanih, med temi 44 ljudi, ki so bili kaznovani radi tatvine in goljufije. Sedaj namerava justični minister izdati posebno naredbo za izbiranje porotnikov. — Nemški proračun je bil za leto 1927 zaključen s prebitkom 338 milijonov mark. — Pri nemških državnozborskih volitvah je ostalo 1,180.000 volilcev brez zastopstva radi velike strankarske razcepljenosti. Razen teh se nad 10 mil. volilnih upravičencev volitve sploh ni udeležilo, ki so istako brez zastopstva. Torej stranka nevolilcev tvori najmočnejšo stranko. Stranka je morala imeti v enem volilnem okolišu najmanj 60.000 glasov, predno si je prilastila en mandat. — Ruski delavci so darovali sovjetski državi izredno darilo. Z različnimi zbirkami med delavstvom so nabrali potreben denar za 32 novih vojnih zrakoplovov in jih izročili državi. Tedaj domoljubje Rusov je precej močno. — Kakor smo že poročali, je italijansko letalo „Italia“ odletelo proti severnemu tečaju, odkoder nad 10 dni o letalu in letalcih ni bilo nobenega poročila. Sedaj se je posrečilo nekemu radio amaterju ujeti zračno poročilo o pristanku „Italia“ na Franc-Jožefovi deželi. — Iz Beograda je odpoklican tamošnji italijanski poslanik Bordrero in pride na njegovo mesto poslanik iz Lizbone. Listi poročajo, da je to posebna usluga Italije Jugoslaviji. — Na Dunaj sta prišla novi francoski in angleški poslanik.

— V torek 5. t. m. so avstrijski gostilničarji, 60 po številu, posetili Ljubljano, da si ogledajo velesejem in zanimivosti mesta. Bili so v Mariboru od stanovskih tovarišev izredno slovesno sprejeti, odkoder so se skupno odpeljali v Ljubljano. — V Jugoslaviji se je s 6. junijem ustanovila zveza mest vse države. Tej zvezi je pristopilo 40 mest. Ustanovni občni zbor se je vršil 6. t. m. v Zagrebu. Predsednikom je bil izvoljen zagrebški župan arhitekt Heincel. — Gledališče v Inomostu je imelo v sezoni 1927-28 50.000 S primanjkljaja. — Po končanih trgovinskih pogajanjih med Avstrijo in Jugoslavijo se pričnejo ista pogajanja med Jugoslavijo in Češkoslovaško v Pragi ali Karlovih Varih. — Jugoslovanski minister Šumenkovič se je mudil nekaj dni v Pragi radi dogovora o skupni propagandi in medsebojnega obveščanja med obema državama. — 6. junija v pozni uri zvečer je nekaj nacionalistov bombardiralo italijansko poslaništvo v Berlinu s kamenjem.

Bankovci po 5 S z datumom 2. januarja 1925 se vzamejo iz prometa. Zadnji rok je 31. julij 1928, do katerega časa se sprejemajo bankovci še pri vseh denarnih zavodih, pozneje pa jih sprejema samo Narodna banka in sicer še do 31. julija 1931.

Hudo neurje. Na južnem, vzhodnem delu Štajerske in v okolici Gradca je padala minuli teden debela toča, ki je uničila vse pridelke na polju. Po nekaterih krajih so uničeni pridelki do 100 odstotkov. Najmanj je trpela še koruza, ki je pri letošnjem mrazu še komaj pogledala iz zemlje.

Ljubljana-Gradec. Znanemu slovenskemu znanstveniku, univerzitetnemu profesorju v Ljubljani, gospodu dr. Josipu Plemlju je stavila graška univerza stolico za matematiko na razpolago. Prosvetni minister Grol je naslovil na dr. Plemlja posebno pismo, v katerem pravi, da bi odhod dr. Plemlja iz Ljubljane pomenil hudo izgubo za ljubljansko univerzo. G. profesor Plemlj bo najbrže ostal v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem, ki so nam povodom težke izgube naše prodobre in nepozabne matere

Marije Wilč,

Žvižgovčeve matere na Brnci

izrazili svoje sočutje, se najtopleje zahvalujemo. Posebno se zahvaljujemo preč. gg. župniku domačemu za ganljivi govor, Valentinu Kraufu, dekanu v Trbižu in Avguštinu Netoschilu, župniku na Vratih. Iskrena naša hvala tudi pevovodji g. Miklavčiču in vsem pevcem za ganljive žalostinke na domu, v cerkvi in ob grobu. Tudi vsemu mnogobrojnemu občinstvu od blizu in daleč za častno spremljevanje na njeni zadnji poti izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Vrate, dne 3. junija 1928.

74

Žalujoči ostali.

VABILO

na

75

občni zbor

Prostovoljne požarne brambe občine Bistrica in okolica, ki se vrši dne 17. junija 1928 ob 3. uri popoldne v prostorih Serčerjeve gostilne v Šmihelu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo pobočnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev načelnika in vodje.
5. Slučajnosti.

Redni člani so vabljeni z uniformo.

K obilni udeležbi vabi ODBOR.

UČENEČ

72

pošten in zanesljiv se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Lastnoročne ponudbe na trg. Franc Schnabl, Št. Rupert, pri Celovcu.